

RB SOU autoopravárenské, s.r.o.

Zengrova 38, 703 00 Ostrava - Vítkovice

Zadání úkolů za týden od 11. 10. do 15. 10. 2021

Třída: PT2

Předmět: Český jazyk

Vypracovaný pracovní list odešlete do 20. 10. 2021 na školní e-mail:

kantarikova@souauto.cz

LITERATURA

1. Antoine de Saint-Exupéry Malý princ

Vypracujte otázky

- Charakterizujte pojem autobiografie. Objasněte autobiografické prvky díla.
- Určete formu autorské řeči. Kdo je vypravěčem celého díla?
- Charakterizujte literární žánr pohádka a doložte prvky z ukázky. Popište rozdíly mezi pohádkou klasickou a pohádkou umělou.
- Pro koho je žánr pohádka primárně určen? Platí to i v případě Malého prince? Tvrzení zdůvodněte.

Vyberte správnou odpověď.

1. Francouzský letec ztroskotal se svým letadlem na poušti:

- a) Gobi
- b) Kalahari
- c) Sahara

2. Malý princ žil na planetce:

- a) B 612
- b) Pluto
- c) A 433

3. Které stromy rostly na planetce Malého prince:

- a) cedry

b) baobaby

c) teaky

4. Kterého člověka Malý princ na svých cestách nepotkal:

a) domýšlivce

b) žebráka

c) zeměpisce

5. Proč jediný lampář nepřipadal Malému princovi směšný:

a) protože byli hloupí

b) protože nedělali nic užitečného

c) protože se starali jen o sebe

6. Co chtěl Malý princ po letci, aby mu nakreslil:

a) ovečku

b) kozičku

c) beránka

7. Když Malý princ mluví o svém těle jako o „opuštěné prázdné skořápce“, jde o:

a) metaforu

b) inverzi

c) oxymóron

8. Kdo ilustroval knihu

a) Helena Zmatlíková

b) sám autor

c) Le Petit Prince

9. V jaké podobě je kniha vyprávěna:

a) pouze ich-forma

b) pouze er-forma

c) kombinace ich-formy a er-formy

10. V jaké době zemřel (stal se nezvěstným) Antoine de Saint-Exupéry:

- a) I. světová válka
- b) II. světová válka
- c) anglicko-francouzská válka

MLUVNICE

Přepište a založte do šanonu

Věta jednoduchá

- Slova se mluvnicky spojují a vytvářejí větu.
- Věta je tedy slovní vyjádření myšlenky, je jednotkou sdělení. Má stránku významovou, modální a mluvnickou.
- Jednoduchý větný celek označujeme jako větu jednoduchou, složený větný celek jako souvětí.

Věta jednoduchá

- je větný celek, který vyjadřuje jednu myšlenku, má jeden přísudek
- dělíme je podle členitosti na:
 - věty dvojčlenné – obsahují část podmětovou a část přísudkovou

např. Slunce hřeje.

- věty jednočlenné – jejich obsah lze vyjádřit jen jedním základním větným členem

např. Prší.

- ve většině případů lze převést na větu dvojčlennou, např. Padá déšť.
- tyto věty označují zejména:
 - přírodní děje a stavy – Prší. Je chladno.
 - tělesné a duševní stavy a pocity – Stýská se mi. Je mi mdlo.
 - vztahy časové a prostorové – Je mi dvacet let. Do Prahy je daleko.
- podle přítomnosti rozvíjejících větných členů je dělíme na:
 - věty holé – obsahují jen podmět a přísudek

např. Padá déšť.

- věty rozvíté – obsahují aspoň jeden rozvíjející větný člen

např. Už třetí den padá déšť.

- do věty mluvnicky nezačleňujeme následující výrazy:

- oslovení – slovo v 5. pádě, v písmu se oddělujeme čárkami z obou stran

např. Ráda bych ti, Aničko, vyhověla, ale nemohu. Milá Aničko, děkuji ti za dopis.

- citoslovce – pokud není přísudkem nebo samostatnou jednočlennou větou, oddělujeme čárkami, pokud stojí samostatně, píšeme vykřičník

např. Brr, to je zima! Brr! To je zima!

- samostatný větný člen – je buď předem vytčen nebo dodatečně připojen, od ostatní věty se odděluje čárkou, obsahuje odkazovací zájmeno či příslovce

např. Knihy, ty mám nejraději. Na horách, tam je hezky. Je to ale hezká holka, ta Anička.

- vsuvka – je věta nebo slovní výraz, které s obsahem věty souvisí po stránce významové, nikoli však mluvnické, nezávisí na žádném větném členu, v písmu se odděluje čárkami nebo pomlčkami

např. Včera večer, jak se zdá, nebyl nikdo doma.

- výjimkou jsou jen ustálené výrazy prosím, bohužel, myslím – čárky psát nemusíme

např. Vše se, bohužel, zpozdilo. Vše se bohužel zpozdilo.

- přítakací a záporová příslovce – nacházejí se na začátku věty, slouží k zesílení důrazu

např. Ne, nikam s tebou nepůjdu. Ano, rád to pro tebe udělám.

- podle postoje mluvčího (podle modality) dělíme věty na:

- věty oznamovací

- něco tvrdí nebo oznamují, v písmu je na konci tečka
- intonace je klesavá, důraz většinou na posledním slově

např. Mám velkou radost.

- věty tázací

- vyjadřují otázku, v písmu je na konci otazník
- intonace zpravidla stoupavá
- podle toho, nač se ptáme, rozlišujeme otázky:

zjišťovací – vyžadují odpověď ANO-NE (Jdeš se mnou?)

doplňovací – vyžadují odpověď celým výrazem či větou (Kam půjdeme?)

vylučovací – otázky nabízejí více variant, odpovídáme pak jednou částí otázky (Přijdeš k nám dnes, nebo zítra?)

řečnické – nepočítá se s odpovědí, má sloužit k zamyšlení (Může o tom snad někdo pochybovat?)

rozvažovací – tážeme se jimi sami sebe (Je mi tohle zapotřebí?)

- věty žádací

- rozlišujeme věty:

rozkazovací – vyjadřují rozkaz nebo zákaz, v písmu je na konci vykřičník nebo tečka (Podej mi tu knihu!)

prací – uskutečnění toho, co si mluvčí přeje, nezávisí na něm nebo na adresátovi, v písmu je na konci vykřičník, jsou uvozeny částicemi ať, nechť, kéž apod. (Ať vám přeje počasí!)

- věty zvolací

- vyjadřují citový stav – nadšení, radost, smutek, rozhořčení apod., v písmu je na konci vykřičník, někdy je připojen i otazník (Dnes je nádherně! To jste nevěděli dřív!?)

- podle toho, zda mluvčí obsah věty tvrdí nebo popírá, rozlišujeme:

- věty kladné

- tvoří většinu vět (Ten úkol už mám hotový.)

- věty záporné

- buď popírají obsah celé věty (Ten úkol ještě nemám.) nebo popírají obsah jen některé části věty, některého větného členu (Vše se zdrželo ne mou vinou.)

Interpunkce ve větě jednoduché

1. interpunkce na konci věty

- tečka, otazník, vykřičník podle typu věty (viz výše)

2. čárka

- používá se v těchto případech:

- několikanásobný větný člen – podle významového poměru mezi jednotlivými členy (viz níže)
- přívlastek volný (viz Rozvíjející větné členy)
- přístavek (viz Rozvíjející větné členy)
- oslovení
- citoslovce
- samostatný větný člen
- vsuvka
- záporová a přitakací příslovce

Významový poměr mezi jednotlivými členy v několikanásobném větném členu

- Poměr slučovací

- členy jsou k sobě přiřazené jako sobě rovné, a to buď spojkou či jinými spojovacími výrazy, nejčastěji a, i, nebo, ani, a také – neklademe čárku!

- též dvojitými spojovacími výrazy, nejčastěji i-i, ani-ani, jednak-jednak, hned-hned, klademe čárku

- členy mohou být k sobě přiřazené bez spojovacích výrazů, pak klademe čárku

Např. Babička vyprávěla dětem bajky, pohádky a příběhy ze svého mládí. Večírku se zúčastnila jednak Petra, jednak i Pavla.

- Poměr stupňovací

- druhý člen stupňuje první člen

- nejčastější spojky a spojovací výrazy jsou ba, ba i, ba ani, dokonce, též dvojitě spojovací výrazy nejen-ale i, nejen-nýbrž i, vždy klademe čárku

Např. Na večírek přišla Karla, a dokonce i Věra.

- Poměr odporovací

- oba členy si navzájem odporují, jeden obsah omezuje nebo popírá druhý obsah, POZOR – obsahy se navzájem nevylučují

- nejčastější spojky ale, avšak, však, jenže, nýbrž, leč, nejčastější dvojitý spojovací výraz sice – ale

- odporovací význam může mít v některých případech i spojka a, vždy klademe čárku

Např. Kup si něco dobrého, ale ne zmrzlinu.

- Poměr vylučovací

- obsahy obou členů se navzájem vylučují, buď platí jedna možnost, nebo druhá

- nejčastější spojky nebo, anebo, či

- nejčastější dvojitě spojovací výrazy buď – nebo, buď – anebo, buď – buď, ať – ať

- vždy klademe čárku

Např. Přijedeme buď v sobotu, nebo v neděli.

- Poměr důsledkový

- druhý člen vyjadřuje následek nebo výsledek obsahu členu prvního

- nejčastější spojovací výrazy proto, a proto, tedy, a tedy, tudíž, a tudíž, tak, a tak, takže
- vždy klademe čárku

Např. Byl to člověk vtipný, proto všude vítaný.

- Poměr příčinný – důvodový

- ve druhém členu je vyjádřena příčina, důvod nebo vysvětlení členu prvního
- nejčastější spojka neboť, vždyť totiž
- vždy klademe čárku

3. uvozovky

- je nutné rozlišit 3 základní pojmy – řeč přímá, řeč nevlastní přímá, řeč nepřímá

- řeč přímá – podává něčí projev tak, jak byl pronesen, dáváme do uvozovek
- řeč nevlastní přímá – pronáší ji v duchu sám mluvčí, nedáváme do uvozovek
- řeč nepřímá – je vyjádřena vedlejší větou, nedáváme do uvozovek

Příklady:

- řeč přímá

Klapzuba povídal: „Když jsme tak všichni pohromadě, tož se koukněte Jurovi na nos!“

Všichni se otočili na Juru, ale na jeho nose nebylo nic vidět.

„Jen se na něj dobře podívejte,“ domlouval táta, „jak on teď nosí nos vzhůru. A vy všichni to děláte po něm.“

- řeč nevlastní přímá

Ptal jsem se sám sebe, mám tam jít...? Nevím ...

- řeč nepřímá

Ptal jsem se sám sebe, jestli tam mám jít.

Klapzuba povídal, aby se všichni koukli Jurovi na nos.